

RAADSVOORSTEL

DATUM	11 november 2024
DOCUMENTNUMMER	24.0001228
PROCESNUMMER	ZK24001884
PORTEFEUILLEHOUDER	B. Krijnen
PROGRAMMA	Programma I: Dienstverlening & Bestuur
BELEIDSVELD	Bedrijfsvoering
ONDERWERP	RV Programmabegroting 2025

AANLEIDING Jaarlijks wordt de programmabegroting opgesteld en vastgesteld in de raad. Door de programmabegroting vast te stellen geeft uw raad het college toestemming om geld uit te geven aan de afgesproken activiteiten.

Programmabegroting 2025

Hierbij presenteren wij u de sluitende programmabegroting 2025. Een begroting waarin we weer veel voor onze inwoners en ondernemers kunnen realiseren, maar waarin ook de opdracht ligt om aan maatregelen te gaan werken voor een structureel stabiele meerjarenbegroting. Een uitdaging die wij graag met uw raad aangaan en waarbij wij de maatregelen en het benutten van kansen zoveel mogelijk willen realiseren. Hoe we dat met elkaar willen aanpakken leggen we in een apart raadsvoorstel aan u voor.

De programmabegroting is in een nieuwe programmastructuur opgesteld. Deze nieuwe structuur moet resulteren in een transparantere begroting waarin sturing en verantwoording voor uw raad gemakkelijker wordt. Wij vertrouwen erop dat u het lezen van de begroting als een verbetering ervaart.

Het is een programmabegroting met onder andere ambitie op wonen. We zetten in op woningbouw, we gaan het woningaanbod vergroten, zetten de verduurzaming en uitbreiding van onze huurwoningen door en werken aan het beleidshuis voor de fysieke leefomgeving op grond van de Omgevingswet door het opstellen van de Omgevingsvisie en Woonvisie. Daarnaast zetten we in op onderwijshuisvesting door renovatie en nieuwbouw van diverse onderwijslocaties en ondersteunende locaties.

Uiteraard is ook veiligheid een belangrijk thema in deze begroting. Een veilige leefomgeving en een weerbare overheid vinden we belangrijk. Inzet op ondermijning en op signalen van inwoners en ondernemers zijn daarbij belangrijk. Verkeersveiligheid speelt een belangrijke rol. Diverse verkeerssituatie gaan we in 2025 fysiek verbeteren.

Vanuit het sociaal domein blijven we inzetten op een sterke samenleving waarin inwoners kunnen meedoen en naar elkaar omkijken. In deze begroting laten we zien diverse activiteiten te ondernemen die hieraan bijdrage voor bijvoorbeeld kwetsbare inwoners, inwoners met een hulpvraag en jongeren. In 2025 gaan we het beleidsplan Sociaal domein 2021-2024 evalueren en stellen we een nieuw beleidsplan Sociaal domein op.

Voor al deze ontwikkelingen geldt dat we participatie daarbij belangrijk vinden. Participatie door zoveel mogelijk inwoners, ondernemers en organisatie te betrekken en het liefst ook door jong en oud. Dat doen we via dorpsraden en doe-teams, maar ook

online via ons inwonerpanel en het platform “Koggenbuurtjes”. In 2025 willen we specifiek inzetten op het vormgeven van jongerenparticipatie

Tot slot, dienstverlening aan inwoners en ondernemers willen we continue verbeteren. We willen onze dienstverlening morgen weer beter doen dan gisteren. Monitoring van onze dienstverlening en verbeteren van communicatie zijn daarbij speerpunten. Daarnaast zien wij uit naar de realisatie van de herinrichting en verduurzaming van ons gemeentehuis en de komst van de bibliotheek in het gebouw. Betere dienstverleningsmogelijkheden en inspirerende werk- en ontmoetingsplekken voor medewerkers en bestuur, waarmee verbinding gaat ontstaan tussen afdelingen, teams, medewerkers, bestuur en inwoners en ondernemers.

KADER Artikel 190 van de Gemeentewet.

- WIJ STELLEN VOOR
1. de programmabegroting 2025 vast te stellen;
  2. de (investerings)kredieten in de programmabegroting 2025 ter beschikking te stellen;
  3. het meerjarenperspectief 2026-2028 voor kennisgeving aan te nemen;
  4. het meerjareninvesteringsoverzicht 2026-2028 voor kennisgeving aan te nemen;
  5. in te stemmen met de mutaties reserves zoals vermeld in het meerjareninvesteringsoverzicht;
  6. de financiële effecten van de septembercirculaire 2024 voor de jaren 2025 tot en met 2029 te verwerken via de eerste begrotingswijziging 2025.

BEOOGD RESULTAAT Het beoogd resultaat is een sluitende programmabegroting 2025. De programmabegroting is een belangrijk instrument bij het uitoefenen van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad. Uw raad heeft een wettelijke rol in het begrotingsproces en de financiële keuzes die daarin gemaakt worden. Door de programmabegroting vast te stellen geeft uw raad het college toestemming om geld uit te geven aan de afgesproken activiteiten. De programmabegroting 2025 dient uiterlijk 15 november 2024 te zijn ingediend bij de Provincie.

ONDERBOUWING Beslispunt 1: de programmabegroting 2025 vast te stellen
 Met het vaststellen van de programmabegroting 2025 geeft de gemeenteraad het college de opdracht om uitvoering te geven aan de programmabegroting en daarmee binnen de gestelde financiële kaders de activiteiten uit te voeren en de doelstellingen te realiseren. Rekening houdend met de financiële effecten vanuit de investeringen 2025 collegeuitvoeringsprogramma ziet het begrotingsresultaat 2025 tot en met 2028 er als volgt uit (nog exclusief septembercirculaire):

Begrotingsresultaat (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Totaal lasten	82.665	81.380	81.800	83.585
Totaal baten	-80.822	-77.742	-78.004	-79.944
Saldo van baten en lasten	1.843	3.638	3.796	3.641

Saldo toevoegen en onttrekkingen aan reserves	-1.843	-1.847	-1.890	-1.896
Begrotingsresultaat	0	1.791	1.906	1.745
		nadeel	nadeel	nadeel

Het begrotingsresultaat 2025 tot en met 2028 is positief beïnvloed door een onttrekking uit de reserve structurele dekking begrotingsresultaat. In 2025 wordt er € 523.000 en in de jaren 2026 tot en met 2028 wordt er € 780.000 per jaar gedekt uit deze reserve, dit conform de perspectiefnota 2024-2028.

De programmabegroting 2025 toont een niet sluitende meerjarenbegroting. Het college wenst te komen tot maatregelen waardoor een structureel sluitende meerjarenbegroting gepresenteerd kan worden bij de Perspectiefnota 2025.

Om dit te bereiken wordt het proces als volgt:

1. We stellen de programmabegroting 2025 op in lijn van de perspectiefnota.
2. We bieden een separaat raadsvoorstel "scenario's ravijnjaren" in november 2024 aan (gelijktijdig met de behandeling van de begroting). Dit voorstel geeft een pakket aan opties (grove maatregelen) om de jaarschijf 2028 sluitend te maken. Het raadsbesluit van dit separate raadsvoorstel wordt verwerkt als eerste begrotingswijziging, net als de financiële effecten vanuit de septembercirculaire van het gemeentefonds.
  - a. Zodoende bieden wij de toezichthouder (provincie) binnen de regels omtrent het financiële toezicht een begroting aan waarin we de eerste (2025) en laatste jaarschijf (2028) sluitend presenteren.
Nadat de jaarschijf 2028 sluitend is gemaakt zal nog een verdiepingsslag gemaakt moeten worden. Onderdeel van het sluitend presenteren van de begroting is namelijk de structurele inzet van de Algemene reserve. De verdiepingsslag zal in aanloop naar de komende perspectiefnota erin moeten resulteren dat de structurele inzet van de Algemene Reserve overbodig is. Met als resultaat dat de structurele inkomsten en uitgaven weer tot elkaar in verhouding staan, bij presentatie perspectiefnota 2025-2029.

Beslispunt 2: de (investerings)kredieten in de programmabegroting 2025 ter beschikking te stellen

Wij stellen u voor om bij de vaststelling van de programmabegroting 2025 in te stemmen met de volgende, in 2025 beschikbaar te stellen kredieten:

- MJOP-wegen: asfalt en elementen;
- MJOP-groen: herinrichting groen en herinrichting speelplaatsen;
- MJOP-bruggen: vervanging bruggen;
- Openbare verlichting: armaturen en lichtmasten;
- MJOP-beschoeiingen;
- Machines buitendienst;
- I&A plan.

Wij stellen u voor in te stemmen met de volgende investeringen waarvoor u te zijner tijd per investering separaat nog een raadsvoorstel zult ontvangen.

- Openbare ruimte Hensbroek;

- Huisvesting Buitendienst;
- Gymzaal Kelderswerf (minimum variant);
- Gymzaal renovatie Wassenaerstraat (minimum variant);
- Kunstgrasveld Apollo Hensbroek;
- Multicourt De Caegh;
- Administratiesysteem zwembaden.

Beslispunt 3: het meerjarenperspectief 2026-2028 voor kennisgeving aan te nemen

De berekende begrotingsresultaat voor het meerjarenperspectief 2026-2028 komt uit op:

- 2026: € 1.791.000 negatief;
- 2027: € 1.906.000 negatief;
- 2028: € 1.745.000 negatief .

Bij de bovengenoemde bedragen uit het meerjarenperspectief is nog geen rekening gehouden met de effecten van de septembercirculaire.

Beslispunt 4: het meerjareninvesteringsoverzicht 2026-2028 voor kennisgeving aan te nemen

Het meerjareninvesteringsoverzicht is u aangeboden middels een bijlage in de programmabegroting.

De afschrijvingslasten van de investeringen 2025 zijn vanaf 2026 opgenomen in de begroting. De investeringen 2026-2028 zijn nog niet verwerkt in de begroting en zullen u worden aangeboden bij de perspectiefnota 2025-2029.

Beslispunt 5: in te stemmen met de mutaties reserves zoals vermeld in het investeringsoverzicht

Voorgesteld wordt de investeringen 2025 vanuit de investeringsopgave te dekken via de algemene reserve (met uitzondering van de huisvesting buitendienst). Voorgesteld wordt om in totaal € 6.924.000 te dekken vanuit de algemene reserve. Voor de investeringen waar sprake is van jaarlijkse afschrijvingslasten wordt het betreffende bedrag vanuit de algemene reserve onttrokken en toegevoegd aan de bestemmingsreserve kapitaallasten. Hieruit worden vervolgens de jaarlijkse afschrijvingslasten gedekt. Dit komt neer op € 6.924.000 vanuit de algemene reserve te onttrekken en dit bedrag toe te voegen aan de bestemmingsreserve kapitaallasten.

Beslispunt 6: de financiële effecten van de septembercirculaire 2024 voor de jaren 2025 tot en met 2029 te verwerken via de eerste begrotingswijziging 2025

Conform het Spoorboekje 2024 worden de financiële effecten uit de septembercirculaire verwerkt via de eerste begrotingswijziging. Via een aparte raadsmemo bent u geïnformeerd over de septembercirculaire 2024.

De financiële effecten van de septembercirculaire 2024 zijn als volgt:

- 2025: € 706.000 voordeel;
- 2026: € 649.000 voordeel;
- 2027: € 555.000 voordeel;
- 2028: € 518.000 voordeel.

Na verwerking van de septembercirculaire ziet het begrotingsresultaat er als volgt uit:

	2025	2026	2027	2028
Begrotingsresultaat		-	-	-
Septemercirculaire 2024	706.000	1.792.000	1.906.000	1.745.000
Verrekening reserve Struct. dekking	-	649.000	555.000	518.000
begrotingstekort	523.000			
	183.000	-	-	-
Begrotingsresultaat na septemercirculaire 2024		1.143.000	1.351.000	1.227.000
	voordeel	nadeel	nadeel	nadeel
	I			

Er is bij het opstellen van de begroting 2025 in jaarschijf 2025 sprake van een nadelig begrotingsresultaat. Het tekort van € 523.000 wordt gedekt uit de reserve Structurele dekking begrotingstekort. Hierdoor bedraagt het saldo begrotingsresultaat in de begroting 2025 jaarschijf 2025 € 0. Voorgesteld wordt om het voordeel van € 706.000 uit de septemercirculaire 2024 te verrekenen met deze reserve, zodat het begrotingsresultaat uiteindelijk € 183.000 voordeel bedraagt.

KANTTEKENINGEN Risico's

De risico's zijn benoemd in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Voor 2025 is het beschikbare weerstandsvermogen geraamd op € 14,8 miljoen.

De berekening van het weerstandsvermogen is een momentopname. Daarom wordt twee keer per jaar, bij begroting en jaarrekening, een actueel beeld gepresenteerd. Keuzes of besluiten die resulteren in een afname van de algemene reserve hebben effect op het weerstandsvermogen en de ratio.

Financiële positie

Bij het samenstellen van de geprognosticeerde balans is ervan uitgegaan dat alle voorgenomen investeringen daadwerkelijk in zijn totaliteit in het betreffende jaar plaatsvinden. Op basis van deze prognose moeten in de toekomst langlopende geldleningen worden aangetrokken en stijgt de langlopende schuld naar ruim 43 miljoen in 2026. In de praktijk vinden de uitgaven gefaseerd (vaak over meerdere jaren) plaats waardoor de financieringsbehoefte afneemt. Ook komt het voor dat projecten later starten dan gepland. Daarnaast is geen rekening gehouden met toekomstige incidentele voordelen uit woningbedrijf, grondbedrijf en rekeningresultaten. Door deze resultaten nemen eigen tegoeden toe waardoor investeringen met een relatief laag bedrag met eigen middelen betaald kunnen worden. Het aantrekken van lang geld kan dan worden uitgesteld. De toename van de schuldenlast gaat dus uit van volledige financiering van alle investeringen zonder rekening te houden met fasering van de investering en incidentele resultaten.

Door het verhoogde investeringsniveau is de kans groot dat er externe financiering noodzakelijk is. Naar schatting is dit voor 2025 en 2026 tussen de € 10 en € 20 miljoen. Voor elk miljoen dat wordt geleend, moet met de huidige rentestand € 28.000 aan rente worden betaald en begroot. Voor 10 miljoen zou dit dan een structurele rentelast van € 280.000 betekenen.

Vervangingsinvesteringen

De investeringen 2025 vanuit de investeringsagenda zijn gedekt via de algemene reserve (met uitzondering van de huisvesting buitendienst). Op het moment van vervangingsinvesteringen op investeringen die vanuit de algemene reserve gedekt worden, zal opnieuw dekking moeten worden gevonden óf binnen de exploitatie óf vanuit het vermogen.

FINANCIËN	De programmabegroting is voor jaarschijf 2025 sluitend.
DUURZAAMHEID	N.v.t.
ALTERNATIEVE MOGELIJKHEDEN	N.v.t.
PACT VAN WESTFRIESLAND	N.v.t.
COMMUNICATIE	Na besluitvorming via de website https://www.koggenland.nl/begrotingen van de gemeente Koggenland, Koggennieuws en social media.
VERVOLG	De doelstellingen opgenomen in de programmabegroting 2025 zijn uitgewerkt in activiteiten. De status van deze activiteiten worden in de perspectiefnota 2025 en jaarrekening 2025 verantwoord.
BIJLAGEN	1. Programmabegroting 2025

Datum college: 8 oktober 2024

Burgemeester en wethouders van Koggenland.